Yttrande från HBK, Heleneborgs båtklubb, ang. teknikbyggnad på Långholmen i anslutning till Stockholm stads för detaljplan för utbyggnad av tunnelbanans gula linje.

Synpunkter i punktform gällande planens granskningshandlingar.

- HBK, Heleneborgs båtklubb, ifrågasätter att detaljplanens granskningshandlingar med åberopande av en s.k. samordnad planprocess har tagits fram med utgångspunkt från de utredningar och samrådhandlingar Region Stockholm har sammanställt genom sin organisation FUT, Förvaltning för utbyggnad tunnelbana.

- Den samordnade planprocessen innebär att Stockholm Stad inte har haft insyn i och på ett önskvärt sätt har kunnat påverka framtagandet av de kulturhistoriska utredningar som ligger till grund för slutsatser i den MKB, Miljökonsekvens-beskrivning, som Länsstyrelsen har godkänt som underlag för utveckling av systemhandlingar för skedet granskningshandling.

- Beträffande den planerade teknikbyggnaden, likriktastationen på Långholmen visar sig bristerna i den samordnade planprocessen genom att FUT i sitt utredningsarbete och analys av miljön i parken inte har tagit hänsyn till flera för Stockholms stad viktiga kulturhistoriska värden på platsen.

- I FUT:s utredningar, (som senare ligger till grund för av Länsstyrelsen godkänd MKB), har man underlåtit att ta fram och sin analys redovisa att föreslagen plats för teknikbyggnaden är en sedan mitten på sjuttonhundratalet med hänvisning till historiska kartor bekräftad obebyggd plats i ett öppet landskapsrum. *Se bilaga med antikvariskt utlåtande från AIX Arkitekter*.

- I utredningarna har FUT inte heller tagit hänsyn till att en föreningsverksamhet bedrivs på platsen sedan mer än hundra år genom att HBK från1919 är en etablerad hyresgäst av marken som ägs av Stockholm stad.

- HBK:s verksamhet ska i utredningarna tillmätas ett kulturhistoriskt värde med hänvisning till både den långa tidsrymd föreningsverksamheten har bedrivits på plasten och den vård av marinhistoriskt värdefulla träbåtar som verksamheten har utvecklat. *Se bilagor med yttranden från Sjöhistoriska museet och Riksantikvarieämbetet*.

- I utredningarbetet saknas en beskrivning av innehållet i föreningsverksamheten och några initiativ till att ta fram en sådan finns inte noterade då inga kontakter har tagits med HBK i planarbetets utredningsskede. Det är enligt HBK:s mening en direkt felaktighet i underlaget för analys av platsens miljö- och kulturhistoriska betydelse då även immateriella värden som etablerad verksamhet ska utgöra underlag i ett kulturhistoriskt analysarbete.

- HBK har i planarbetets samrådsskede och FUT granskningsskede i yttranden och på flera möten framställt ovanstående synpunkter till Region Stockholm och FUT, men fått svaret att analyserna med utgångspunkt från utredningsskedet ligger fast och att det HBK framför inte ändrar FUT:s slutsatser till grund för kommande skeden i planprocessen.

- Under samrådsskedet har FUT lagt fram olika beskrivningar av hur HBK:s verksamhet påverkas under byggtiden. Det arbetsplatsområde som har presenterats av FUT som avspärrat under två års byggtid är enligt HBK ofullständigt redovisat och saknar hänsyn till flera viktiga omständigheter.

- En sådan omständighet är att det under samrådet tillkommit redovisning av utlastning av massor från schakt till teknikbyggnadens två våningar under mark, ca 10 x 30 meters utbredning med ett djup av sex till sju meter. Schaktmassorna planeras att köras bort med lastbil över Långholmsbron. En redovisning av hur detta ska gå till och hur det påverkar miljön på Långholmen saknas i det utredningsarbete som ligger till grund för analysen av var anläggningen ska placeras.

- Ytterligare en omständighet som är ofullständigt belyst i handlingarna i samtliga skeden är teknikanläggningens troliga behov av avspärrning som skyddsobjekt. Sannolikt kommer det att krävas säkerställande av begränsad tillgänglighet till byggnaden genom stängsel och skyltar. Teknikbyggnaden är från FUT inför Stockholm stad och Stockholm stads stadsmuseum framställd som en envåningsbyggnad omgiven av tät grönska. Det är enligt HBK:s mening ett vilseledande underlag när byggnadens påverkan på landskapsrum och parkmiljö ska värderas.

- HBK vill understryka att föreningens förslag att bygga teknikanläggningen på den södra sidan av Pålsundet inte med några tekniska, ekonomiska eller för genomförbarhet negativa argument har avvisats av FUT. FUT avvisar förslaget endast åberopande ett yttrande från Stockholms stadsmuseum byggt på den från FUT vilseledande beskrivningen av teknikbyggnaden redovisad i punkten ovan.

- En ny byggnad i miljön på den södra sidan av Pålsundet kan motiveras med referens till att området historiskt har varit bebyggt med många olika hus. Förutom de kulturhistoriskt klassade byggnader som finns kvar idag har platsen historiskt tagits i anspråk för olika lador och magasin. I andra värderingar av kulturhistoriska miljöer brukar en sådan kulturhistorisk bakgrund kunna utgöra argument för uppförandet av en av olika skäl nödvändig ny byggnad.

- Ett teknikhus utformad med hänsyn till omständigheterna på den södra sidan av Pålsundet är enligt HBK:s mening en kulturhistoriskt betydligt bättre motiverad placering av anläggningen jämfört med att spärra av ett historiskt bekräftat öppet landskapsrum med för miljön viktiga siktlinjer på Långholmen. *Se bilaga med antikvariskt utlåtande från AIX Arkitekter.*

- Sammanfattningsvis vill HBK framhålla att den av FUT föreslagna platsen för placeringen av teknikbyggnaden används som beskrivits i punkterna ovan av en etablerad och erkänd kulturhistoriskt värdefull föreningsverksamhet. *Se bilagor med yttranden från Sjöhistoriska museet och Riksantikvarieämbetet.* Därutöver används platsen även av ett betydelsefullt inslag i Stockholms attraktion som besöksmål genom att den på sommaren nyttjas av besökare på Stockholm husbilscamping. I FUT:s utredningar och slutsatser beträffande placering av anläggningen saknas helt en adekvat beskrivning av båda dessa verksamheters betydelse för ställningstagandet var teknikanläggningen ska placeras.

HBK, Heleneborgs båtklubb 2025-09-18